

**Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát
Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIH-1246/23-H
Sp. zn. ČŠIH-S-203/23 H

Název	Dětský domov a školní jídelna, Vrchlabí, Žižkova 497
Sídlo	Žižkova 497, 543 01 Vrchlabí
E-mail	detskydomov@ddvrchlabi.cz
IČO	60 153 423
Identifikátor	600 029 875
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	PhDr. Alena Dědečková
Zřizovatel	Královéhradecký kraj
Místo inspekční činnosti	Žižkova 497, Vrchlabí
Inspekční činnost na místě	5. 3. 2024 – 7. 3. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků poskytovaného vzdělávání dětským domovem a zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu dětského domova (dále ŠVP), jeho souladu s právními předpisy podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Charakteristika

Dětský domov a školní jídelna, Vrchlabí, Žižkova 497, příspěvková organizace (dále „zařízení“ nebo „DD“), vykonává činnost dětského domova a školní jídelny.

Zařízení s nejvyšším povoleným počtem 24 lůžek evidovalo k termínu inspekční činnosti 22 dětí ve třech rodinných skupinách (z toho jedno dítě předškolního věku navštěvující mateřskou školu, 16 dětí plnicích povinnou školní docházkou a pět dětí studujících střední školu). Z celkového počtu byly evidovány čtyři děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Zařízení je fakultním pracovištěm Univerzity Hradec Králové. Další informace lze získat na webových stránkách www.ddvrchlabi.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka zařízení působí na vedoucí pozici dlouhodobě od roku 1997. Koncepční záměry i roční plán aktivit jsou zpracovány přehledně na základě provedené analýzy. Účelně reflektují potřeby zařízení s ohledem na personální zajištění i zkvalitňování materiálních podmínek. Cíle akcentují vytvoření bezpečného sociálního prostředí, vzájemného respektu, přípravu dětí na samostatný život a úspěšné zakončení sekundárního vzdělávání. Ve spolupráci se všemi zaměstnanci zařízení se je daří úspěšně naplňovat. Stanovená strategie zařízení ve školním vzdělávacím programu je srozumitelná, stanovené cíle na podporu a rozvoj dětí jsou podkladem pro tvorbu ročního plánu výchovně vzdělávací činnosti a týdenních programů výchovně vzdělávací činnosti.

Organizační struktura odpovídá typu a velikosti zařízení. Při řízení DD využívá ředitelka každodenní kontakt se všemi zaměstnanci. Plán kontrolní a hospitační činnosti je nastaven a průběžně vykonáván. Rozpis služeb přímé pedagogické činnosti vychovatelů je funkčně nastaven. Ředitelka zařízení pravidelně provádí kontrolní a hospitační činnosti i neformální hodnocení všech pracovníků. Poskytuje jim zpětnou vazbu o efektivitě jejich práce, v případě potřeby přijímá účinná opatření. Předávání informací s podporou nově zavedeného elektronického systému je operativní a funkční. Každodenní komunikace mezi zaměstnanci přispívá k bezproblémovému chodu zařízení, podílí se na vytváření příznivého pracovního prostředí. Komunikace uvnitř i směrem k zákonným zástupcům je nově posílena využitím mobilní aplikace. Na pravidelných poradách pedagogických pracovníků jsou probírány organizační záležitosti, ale také vzdělávací výsledky dětí ve školách. Osobní spisy dětí jsou vedeny přehledně a pečlivě.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je plánovité, vychází z potřeb DD i jejich individuálních zájmů. Školské zařízení smysluplně zajišťuje přístup pedagogů k supervizi vykonávané nezávislým supervizorem, čímž jim dostatečně nabízí možnost vnímat a reflektovat vlastní práci nebo vzájemné vztahy či nacházet nová řešení problematických situací, které při činnostech s dětmi vznikají. Zařízení vhodně disponuje externí psychologickou intervencí. O děti se zdravotními, popř. psychiatrickými obtížemi je pečováno ve spolupráci s externími odborníky a zdravotnickými institucemi.

Materiálně-technické podmínky zařízení jsou na výborné úrovni. Vnitřní prostředí DD má estetické a čisté prostory, vybavení je průběžně modernizováno a podobá se běžné domácnosti. Každá rodinná skupina má své patro, které umocňuje autonomii skupiny. Prostory zařízení jsou průběžně modernizovány novým nábytkem. V ložnicích má dítě svůj prostor pro učení, odpočinek i klidové aktivity. Děti mají k dispozici uzamykatelné skříňky

pro ukládání (úschovu) osobních věcí. K relaxačním a sportovním aktivitám slouží dětem dostatečně rozlehlá zahrada s herními prvky a zahradním domkem.

Rodinné skupiny jsou společné pro chlapce a dívky, věkovým složením jsou různorodé. Vstřícný, profesionální a respektující způsob jednání a komunikace pedagogů s dětmi se podílí na jejich spokojenosti v zařízení.

Vnitřní dokumenty zařízení jasně formulují problematiku zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a preventivní program velmi dobře reflektuje specifika zařízení. Děti jsou se zásadami dodržování bezpečnosti a prevence rizikového chování prokazatelně pravidelně seznamovány.

Umístěným dětem v DD zajišťuje celodenní stravování vlastní školní jídelna, v době jejich pobytu ve škole zajišťuje stravovací služby příslušná škola. Při sestavování jídelních lístků používá školní jídelna trend pestré a nutričně vyvážené stravy v souladu se zásadami zdravé výživy a s ohledem na plnění výživových norem. Zaměstnanci spolu s dětmi se v rámci osvojení dovedností spojených s chodem domácnosti podílejí zejména o víkendech na přípravě stravování obdobně jako v rodině.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Při přijímání i umístování dětí do rodinných skupin DD jsou respektovány sourozenecké vazby a individuální potřeby dětí. Děti jsou při příchodu seznámeny s vnitřním řádem, svými právy a povinnostmi, je jim stanoven klíčový pracovník. Při vzniku problémů se mohou obracet na kmenové vychovatele, ředitelku zařízení nebo jakéhokoli jiného pracovníka DD.

Denní režim rodinných skupin vycházel z vhodně nastavené organizace dne. Nabídka aktivit v týdenních programech výchovně vzdělávacích činností se odvíjela jak od sezónních možností a od zaměření jednotlivých vychovatelů (pracovní, výtvarná činnost, hudební, sportovní aktivity), ale také promyšleně a systematicky naplňovala osvojování dílčích kompetencí dětí deklarovaných ve školním vzdělávacím programu DD. Součástí týdenních programů výchovně vzdělávacích činností byla také pravidelná příprava do školy, osobní volno i samostatné vycházky. Nabídka aktivit byla pestrá a děti se k ní v rozhovorech vyjadřovaly pozitivně. Ve sledovaných odpoledních hodinách se děti aktivně zapojovaly do plánovaných aktivit a možnost samostatných vycházek běžně využívaly. Při rozhovorech vychovatelů s dětmi byla školními inspektory mezi nimi pozorována mimořádně příznivá interpersonální atmosféra, hovořili otevřeně a spontánně. Pedagogové prokazovali znalost individuálních potřeb dětí. Děti byly přátelské, zdvořilé a komunikativní. Bezprostředně kladně hodnotily průběh pobytu v dětském domově i vztahy mezi pracovníky a nimi. Program rozvoje osobnosti dítěte je efektivně vyhodnocován klíčovými vychovateli dvakrát ročně za účasti dětí.

Během hospitovaných aktivit byl patrný vysoký stupeň individualizovaného přístupu vychovatelů k jednotlivým dětem v souladu s jejich specifickými potřebami. Byly sledovány odpolední aktivity ve všech rodinných skupinách, ve kterých byly děti různého věku a pohlaví. Toto uspořádání umožňovalo dětem získávat zkušenosti s vrstevníky různého věku a učit se rozvíjet komunikační dovednosti a sociální interakci. Děti byly vedeny k upevnování návyku pravidelné domácí školní přípravy, úklidu ložnic i společných prostor, k sebeobsluze, k domácím pracovním činnostem i návykům účelného využívání volného času. Převažovaly dovednostní a praktické metody, dařila se vzájemná komunikace, byly rozvíjeny sociální kompetence dětí. Dostatek času byl ponechán i na relaxaci ve formě volných her nebo činností, k rekreaci, zájmovým činnostem a sportovnímu vyžití.

V prostředí DD panovala příjemná atmosféra a bylo zřejmé, že mezi pedagogy a dětmi existuje pozitivní vztah. Ve všech činnostech bylo patrné propojení s reálným životem. Děti byly vedeny k samostatnosti a zodpovědnosti, ale v případě potřeby dostávaly podporu a motivaci od vychovatelů.

DD má zpracován podrobný, promyšlený a propracovaný preventivní program pro všechny oblasti, který obsahuje všechny jevy a možnosti specifických i nespecifických forem preventivních aktivit. V zařízení aktivně pracuje metodička prevence, která má přehled o aktuální situaci a při řešení všech nastalých situací úzce spolupracuje s ředitelkou školského zařízení a vedoucí vychovatelkou. Jejich součinnost je pravidelná a efektivní.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Neformální hodnocení výsledků dětí probíhá většinou večer s vychovatelem, kdy je dětem také poskytnut prostor k vyjádření. Opatření ve výchově jsou dětem srozumitelná, vychovatelé je s nimi projednávají. Individuální příčiny dílčích či průběžných neúspěchů či selhání dítěte jsou analyzovány, pedagogové informace pečlivě vyhodnocují. Zařízení se snaží v rámci motivačního programu důsledně odměňovat pozitivní změny v chování dětí a jejich aktivitu formou finančních odměn nebo účastí na mimořádné akci. Děti mají možnost se k dennímu hodnocení vyjádřit, čímž jsou posilovány jejich komunikativní kompetence a jsou tak přirozeně vedeny k sebereflexi. Spoluspráva dětí se podílí na chodu zařízení předkládáním konkrétních požadavků z jednotlivých rodinných skupin, které jsou průběžně naplňovány.

Výsledky výchovy a vzdělávání včetně následného přijímání účelných opatření k podpoře rozvoje osobnosti dětí se zabývá DD důsledně a věnuje jim řádnou pozornost, jsou na pedagogických radách projednávány. Pedagogové rodinných skupin se zúčastňují třídních schůzek v kmenových školách, konzultačních hodin, popřípadě využívají telefonický kontakt se školou, což jim poskytuje zpětnou vazbu a podněty k přijímání opatření. Vzdělávání dětí vhodně doplňují např. výlety, prázdninové pobyty, společenské, kulturní a sportovní akce, besedy a další všestranně zaměřené aktivity s cílem podpory jejich občanských kompetencí. Docházením do kroužků pořádaných externími subjekty, jsou děti v dostatečném kontaktu se svými vrstevníky (atletika, skaut, břišní tance, basketbal).

Zařízení aktivně podporuje i zletilé nezaopatřené osoby, které se připravují na budoucí povolání a zůstávají v zařízení na základě smlouvy o prodlouženém pobytu. Snahou zařízení je vybavit je potřebnými sociálními a finančními dovednostmi pro úspěšný přechod do samostatného života.

Kapesné je dětem vypláceno v maximální možné výši v souladu s příslušnými právními předpisy. Děti zároveň získávají osobní dary a peněžité příspěvky k narozeninám nebo k dalším obvyklým příležitostem.

Odcházejícím dětem účelně zařízení pomáhá při zajišťování vhodného bydlení a pracovního uplatnění, dále je vhodně podporuje při odchodu z DD věcnými dary i jednorázovým finančním příspěvkem. Zařízení prozatím nedisponuje samostatnými startovacími byty pro starší děti.

Zařízení cíleně a vhodně dětem vyhledává a nabízí různá témata k rozšíření jejich znalostí a sociálních dovedností, například projektem k podpoře finanční gramotnosti od České spořitelny aj. V rámci projektu „Nastartuj svoji kariéru aneb ROZHLED, který je určen studentům se sociálním znevýhodněním, jim umožňuje osobní a kariéru rozvoj a je spojen se vzdělávacími aktivitami, víkendovými setkáváními i podporou kariéru poradce.

Příkladná je činnost DD v oblasti spolupráce s vnějšími partnery (zřizovatelem, nadacemi a dalšími neziskovými organizacemi). Oblast sponzoringu je účelně zaměřena na podporu činností dětí mimo domov (např. sportovní aktivity, víkendové pobyty mimo zařízení). Další finanční prostředky jsou mimorozpočtové zdroje, a to především z již navázaných vztahů s ekonomickými subjekty, které přispívají ke zkvalitnění nabídky zájmových činností dětí. DD efektivně spolupracuje s dětským diagnostickým ústavem, Policií ČR, soudy, účinná kooperace je nastavena též se státním zástupcem a orgány sociálně právní ochrany dětí.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Průběžné zlepšování materiálních podmínek zařízení má pozitivní dopad na kvalitu výchovně vzdělávací činnosti.
- Ve školském zařízení došlo k přirozené částečné obměně pedagogického personálu.
- Zařízení aktivně a cíleně pokračuje ve vstřícné a obohacující spolupráci se zřizovatelem, Nadací Terezy Maxové a dalšími neziskovými organizacemi.
- Využívání elektronického systému vedení dokumentace od léta 2023 umožňuje dostatečnou a rychlou informovanost všech pedagogů.

Silné stránky

- Dodržování nastavených pravidel pedagogů při práci s dětmi a jejich vstřícná komunikace s nimi podporuje pozitivní vzájemné vztahy mezi všemi aktéry vzdělávání. (1.3)
- Aktivní vyhledávání mimorozpočtových zdrojů umožňuje dětskému domovu realizaci pestré škály volnočasových aktivit zařízení. (1.5)
- Dětský domov má promyšleně uspořádané, esteticky a vkusně upravené prostory rodinných skupin, které vytváří příjemnou atmosféru jako v běžné rodině. (2.4)
- Vstřícný a respektující způsob jednání a komunikace pedagogů s dětmi se podílí na jejich spokojenosti v zařízení. Pedagogové profesionálně a empaticky reagují na potřeby jednotlivých dětí. (3.2)
- Dětský domov podporuje smysluplné trávení volného času realizací řady aktivit a kroužků mimo školské zařízení. (4.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Svěřit větší část kompetencí a samostatných úkolů sociální pracovníci a vedoucí vychovatelce a snížit tak administrativní a organizační zátěž ředitelky školského zařízení.
- Systematicky a aktivně plánovat s dětmi týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina, čj. 14801/SM/2009, vydaná zastupitelstvem Královéhradeckého kraje dne 10. 9. 2009, s účinností od 10. 9. 2009 včetně dodatků č. 1 až 3

2. Rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, čj. 17 392/2009-21, vydané s účinností od 4. 8. 2009, ze dne 3. 8. 2009
3. Jmenování do funkce ředitelky školského zařízení od 18. 8. 1997, ze dne 6. 8. 1997
4. Vnitřní řád dětského domova a školní jídelny platný ve školním roce 2023/2024
5. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2023/2024
6. Školní vzdělávací program dětského domova platný ve školním roce 2023/2024
7. Koncepce výchovně vzdělávací činnosti pro období 2019–2024
8. Koncepce dlouhodobého rozvoje zařízení pro období 2018–2024
9. Strategický plán Dětského domova ze dne 30. 12. 2022
10. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti pro školní roky 2022/2023 a 2023/2024
11. Záznamy z hospitační a kontrolní činnosti vedené ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024
12. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti za školní rok 2023/2024
13. Kniha denní evidence – školní rok 2023/2024
14. Osobní dokumentace dětí zapsaných ve školském zařízení k termínu inspekční činnosti, včetně programů rozvoje osobnosti dítěte (vzorek)
15. Preventivní program platný ve školním roce 2023/2024 včetně přílohy Program prevence zneužívání návykových látek a rizikového chování dětí ze dne 4. 9. 2023
16. Kniha úředních návštěv, Kniha ostatních návštěv
17. Evidence výplaty kapesného za březen 2024 – I. rodinná skupina
18. Evidenční rozdělení dětí do rodinných skupin vedené k termínu inspekční činnosti
19. Seznam dětí se speciálními vzdělávacími potřebami vedený k termínu inspekční činnosti
20. Dokumentace dětí se speciálními vzdělávacími potřebami vedená k termínu inspekční činnosti
21. Personální dokumentace pedagogických zaměstnanců k termínu inspekční činnosti
22. Doklady pro kontrolu školního stravování
23. Dokumentace vedená k zajištění bezpečnosti a ochraně zdraví dětí ve školním roce 2023/2024
24. Dokumentace k hodnocení ekonomických podmínek za rok 2023

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Tomáš Beneš, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Ivana Bečková, školní inspektorka

Bc. Věra Jiránková, kontrolní pracovnice

15. března 2024